



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Zory Komancové a soudců Mgr. Marcely Vítkové a Mgr. Jiřího Štarka ve věci

žalobce: **XXXXX, s. r. o.**, IČO XXXXX,
sídlem XXXXX,
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Hasíkem,
sídlem Brněnská 53, 674 01 Třebíč,

proti

žalovanému: **XXXXX, a. s.**, IČO XXXXX,
sídlem XXXXX,
zastoupený advokátem Mgr. et Mgr. Miroslavem Šianským,
sídlem Mácova 520/62, 621 00 Brno,

o zaplacení 471 485 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2022, čj. 263 C 36/2020-133, ve spojení s usnesením Městského soudu v Brně ze dne 15. 6. 2022, čj. 263 C 36/2020-156, a ve spojení s doplňujícím usnesením Městského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2023, čj. 263 C 36/2020-187,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v I. výroku mění tak, že žaloba, kterou se žalobce po žalovaném domáhal zaplacení částky 471 485 Kč s 8,05% úroky z prodlení od 19. 10. 2017 do zaplacení, se zamítá.
- II. Žalobce je povinen nahradit žalovanému náklady řízení před soudem prvního stupně ve výši 89 104,40 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. et Mgr. M. Šianského, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobce je povinen nahradit České republice na účet Městského soudu v Brně náklady řízení ve výši 3 019 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Žalobce je povinen nahradit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 74 491,80 Kč k rukám jeho zástupce Mgr. et Mgr. Miroslava Šianského, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

Odůvodnění:

1. V řízení zahájeném 13. 10. 2020 domáhal se žalobce po žalovaném zaplacení částky 471 485 Kč s příslušenstvím (zákonné úroky z prodlení). Uvedl, že se žalovaným uzavřel na základě objednávky č. XXXXX dne 15. 3. 2017 smlouvu o dílo, na jejímž základě dodal žalovanému plastová okna, dveře a přechodové prvky (včetně montáže). Cena byla sjednána ve výši 463 053 Kč bez DPH, původní termín dodání 29. 3. 2017, byl později posunut na 15. 5. 2017. Žalobce závazek ze smlouvy splnil o víkendu 13. až 14. 5. 2017. Dne 2. 6. 2017 uzavřel se žalovaným k výše uvedené smlouvě dodatek č. 1, podle kterého dodal žalovanému plastové okno včetně montáže za cenu 3 455 Kč bez DPH. Dne 16. 6. 2017 uzavřel se žalovaným k výše uvedené smlouvě dodatek č. 2, podle kterého dodal žalovanému plastové okno včetně montáže za cenu 2 312 Kč bez DPH a dne 17. 7. 2017 uzavřel dodatek č. 3, podle kterého dodal žalovanému 4 ks parapetů včetně montáže za cenu 2 655 Kč bez DPH. Termín dodání díla byl do dne 19. 7. 2017 a celková cena činila 471 485 Kč bez DPH. Žalobce dílo podle objednávky a v souladu s pokyny zaměstnance žalovaného pana M. N. (osoba oprávněná jednat jménem žalovaného) provedl, žalovaný je však odmítl bezdůvodně převzít. Argumentoval chybějícími klikami, špatně provedeným pěnováním, ponecháním ochranných fólií na oknech a nepořádkem na stavbě. Přitom kliky nebyly osazeny na žádost p. N., pěnování nebylo provedeno z důvodu velkého větru (p. N. se nabídl, že pěnování provede sám za příznivého počasí), ochranné fólie běžně chrání okna před poškozením do konečného úklidu a vytýkaný nepořádek na stavbě nesouvisel s montáží oken. Po mnoha neúspěšných telefonických pokusech o předání díla zaslal žalobce žalovanému předávací protokoly doporučeně poštou. K zaplacení díla vyzval žalobce žalovaného fakturou č. XXXXX s datem splatnosti 14. 10. 2017 zaslano doporučeně poštou do sídla žalovaného. Žalobce vyslovil přesvědčení, že v posuzovaném případě je namísto aplikovat korektiv poctivosti a odepření soudní ochrany (§ 6 a § 8 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „o. z.“), když žalovaný nezahájil přejímací řízení, čímž se vyhnul zaplacení ceny, ač bylo dílo provedeno, tj. dokončeno a předáno (resp. i převzato).
2. Žalovaný ve vyjádření k žalobě žalobcův nárok neuznal a navrhl žalobu zamítnout, neboť žalobcem uplatněný nárok nesplňuje smluvně sjednané podmínky pro zaplacení. Poukazoval především na to, že součástí smluvních ujednání byly obchodní podmínky žalovaného č. XXXXX z 1. 4. 2015 zveřejněné na www.XXXXX.cz a že žalobce akceptací objednávky deklaroval, že jsou mu známy. Podle těchto podmínek je podmínkou fakturace a úhrady ceny díla předání a písemné převzetí bezvadného díla, přitom povinnou přílohou faktury bylo písemné odsouhlasení stavbyvedoucím žalovaného, potvrzený předávací protokol, kopie objednávky a listiny specifikované v obchodních podmínkách (odd. 36 obchodních podmínek). Splatnost faktury byla sjednána na 30 dnů od jejího doručení. Jestliže tedy žalobce fakturu předal k poštovní přepravě 14. 9. 2017, pak doba dojití (3. den) spadá na pondělí 18. 9. 2017. Po přičtení 30 dnů splatnosti (18. 10. 2017) nemůže být žalovaný v prodlení od 16. 10. 2017, jak tvrdí žalobce. V souladu s odd. 45 obchodních podmínek bylo možné smlouvu o dílo měnit pouze písemnými dodatky a v odd. 25 bodu 18 obchodních podmínek si účastníci sjednali úroky z prodlení v 1,2 % ročně, maximálně však do výše 10 % ceny díla bez DPH. Převzetí díla spadá do výhradní působnosti S. O. a podle obchodních podmínek je zhotovitel povinen vyzvat objednatele k převzetí díla zápisem ve stavebním deníku minimálně 5 dnů předem – neučiní-li tak, nelze dílo účinně předat. Žalobce přitom netvrdí, kdy a jak žalovaného k převzetí díla vyzval. Dále vyslovil přesvědčení, že dodávky podle dodatků č. 2 a 3 nejsou smlouvami o dílo, neboť jejich předmětem nebyla montáž.
3. Žalobce se v reakci na námitku žalovaného o sjednané sazbě úroků z prodlení ve výši 1,2 % ročně dovolával neúčinnosti podle § 1972 odst. 1 o. z. Dodal rovněž, že ačkoliv žalobce verbálně odmítl dílo převzít (vadné nebylo, důvod pro odmítnutí tedy neměl), svým jednáním je převzal a následně také vytkl vady. Jednání žalovaného označil za rozporné s poctivostí v obchodním styku. K obchodním podmínkám žalovaného poukázal na to, že jejich znění zveřejněné

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

na webových stránkách žalovaného v období kolem 25. 10. 2017 mělo 20 stran, aktuálně zveřejněné obchodní podmínky však mají stran jen 18, a že v březnu 2017 žalovaný na svých webových stránkách žádné obchodní podmínky neměl. Dodal, že v době uzavření smlouvy obchodní podmínky žalovaného nečetl, žádné mu žalovaný ani nepředložil, odkazu si při uzavření smlouvy nevšiml – rozporoval proto, že by žalovaným předložené obchodní podmínky byly součástí uzavřené smlouvy. Zopakoval, že žalovaným vytýkané vady se týkaly věcí dohodnutých s p. N., žalobce tyto vady přesto odstranil. Následně se marně snažil kontaktovat O. k předání díla (Ing. XXXXX schůzku bezdůvodně odmítl). Proto žalobce vystavené předávací protokoly a fakturu zaslal žalovanému doporučeně poštou. Na žádost žalovanému posléze mailem zaslal i certifikáty potřebné pro kolaudaci (ač mu je předložil ještě před uzavřením smlouvy). Výsledkem snah jednatele žalobce o mimosoudní vyřešení sporu byla žalovaným předložená dohoda o narovnání, podle které by mu žalovaný však zaplatil méně než polovinu sjednané ceny díla.

4. Žalovaný v průběhu řízení uvedl, že podle jeho názoru se v posuzovaném případě jedná o čtyři navzájem nezávislé právní vztahy s rozdílným věcným předmětem plnění. Podstata použití dovětku objednávek „dodatek“ přitom spočívala pouze v tom, že se jednalo o dodávky na stavbu jednoho a téhož objektu. Zopakoval, že v případě dodatků č. 2 a 3 nebyla předmětem dodávek montáž.
5. Ve svém závěrečném návrhu žalovaný vznesl námitku promlčení. Uvedl, že termíny plnění v jednotlivých dodatcích neměnily ničeho na termínech v předchozích ujednáních (v objednávce č. XXXXX ze dne 15. 3. 2017, resp. 12. 4. 2017, byl termín dodání 15. 5. 2017; v dodatku č. 1 byl termín dodání 7. 6. 2017; v dodatku č. 2 byl termín dodání 20. 6. 2017; v dodatku č. 3 byl termín dodání 19. 7. 2017). Jednalo se o rozdílné termíny, fakturováno mělo být vždy po předání a převzetí každého jednotlivého plnění, splatnost byla sjednána vždy v délce 30 dnů. V případě první dodávky, kdy byl termín dodání dne 15. 5. 2017, mohl žalobce svůj nárok poprvé uplatnit dne 16. 5. 2017, resp. po odstranění vad do 28. 6. 2017, dne 29. 6. 2017 (při splatnosti 30 dnů dne 29. 7. 2017). Žaloba byla podána až 13. 10. 2017, tj. po uplynutí tříleté promlčecí lhůty. U dalších třech dodávek je to obdobné, žalobou byly rovněž uplatněny po uplynutí promlčecí lhůty. Pokud by tedy žalovaný (jak tvrdí žalobce) odmítl dílo převzít nedůvodně, byl žalobce oprávněn požadovat zaplacení díla bezprostředně po splnění. Pokud by však odmítnutí převzetí díla žalovaným bylo důvodné, žalobci nárok na zaplacení dosud nevznikl a žaloba je předčasná. V obou případech je podle žalovaného namístež ji zamítnout. Současně žalovaný učinil nesporným, že vše, co si u žalobce objednal, mu bylo dodáno. Trval však na tom, že dodávka byla vadná.
6. Soud prvního stupně žalobě vyhověl (I. výrok) a současně uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady řízení ve výši 124 686 Kč (II. výrok). Samostatným usnesením ze dne 15. 6. 2022, čj. 263 C 36/2020-156, na které odkazoval III. výrok rozsudku, uložil žalovanému povinnost nahradit státu jím vynaložené náklady řízení ve výši 3 019 Kč. Doplnujícím usnesením ze dne 21. 11. 2023, čj. 263 C 36/2020-187, rozhodl o částečném zastavení řízení v souvislosti se zpětvzetím žaloby v rozsahu 8,05% z 471 485 Kč od 16. 10. 2017 do 18. 10. 2017. Z odůvodnění vyplývá, že soud jednání mezi účastníky hodnotil jako jednu smlouvu o dílo (§ 2586 o. z.), uzavřenou na základě objednávky č. XXXXX ze dne 12. 4. 2017, jejíž předmět byl v čase rozšířen dodatky č. 1 až 3. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalobce své smluvní povinnosti splnil – toto ostatně potvrdil i sám žalovaný. K námitce žalovaného, že dílo nebylo dodáno řádně, soud prvního stupně uvedl, že v řízení žalovaný neoznačil ani nepředložil žádný důkaz, který by se vztahoval k případnému vytknutí vad díla. Jedinou oprávněnou osobou k převzetí díla ze strany žalované byl S. XXXXX, který ale v tomto směru nevyvinul potřebnou součinnost. V takové situaci bylo podle soudu prvního stupně obtížné dostat podmínkám stanoveným pro předání a převzetí v obchodních podmínkách (odd. 25 bod 3, odd. 34). Skutečnost, že dílo bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

žalobcem dokončeno vzal za prokázáno i vzhledem k obsahu sdělení investora (N. A. E., a. s.), kterému žalovaný celé dílo „Výrobní a montážní hala a nástavba administrativní budovy v areálu N.“ předal dne 16. 10. 2017 a investor mu sjednanou cenu díla zaplatil. Jednání statutárního zástupce žalovaného ohledně převzetí díla soud prvního stupně vyhodnotil jako nepoctivé jednání (§ 6 o. z.) a zneužití práva, kterému nelze přiznat právní ochranu (§ 8 o. z.) a uzavřel, že žalobce měl právo fakturovat žalovanému cenu díla (faktura č. XXXXX ze dne 14. 9. 2017, splatná 14. 10. 2014). Žalovaným vznesenou námitku promlčení neshledal důvodnou, když uzavřel, že předmětná částka byla splatná 14. 10. 2017 a žaloba byla podána dne 13. 10. 2017, tj. před uplynutím tříleté promlčecí lhůty (§ 619 odst. 1 a § 629 odst. 1 o. z.). S odkazem na § 1970 o. z. shledal soud prvního stupně po právu i žalobou uplatněný nárok na zaplacení úroků z prodlení v zákonné výši (§ 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.). O náhradě nákladů řízení rozhodl s odkazem na § 142 odst. 1 o. s. ř. a v řízení zcela úspěšnému žalobci přiznal náhradu všech účelně vynaložených nákladů. S odkazem na § 148 odst. 1 o. s. ř. rozhodl i o povinnosti žalovaného nahradit náklady vynaložené státem v souvislosti s vyplacením svědeckým.

7. Proti rozsudku podal odvolání žalovaný. Vytýkal soudu prvního stupně, že ač skutkově správně zjistil obsah objednávky a tří dodatků, nesprávně vyhodnotil, že mezi účastníky byla uzavřena jedna smlouva o dílo. Poukázal na to, že soud prvního stupně uzavřel, že žalobce svoje smluvní povinnosti splnil, neučinil však závěr o tom, kdy ke splnění smluvních povinností žalobce došlo, což má ale zásadní vliv na posouzení uplatněné námitky promlčení. Namítal nedostatečná skutková zjištění z obchodních podmínek, které byly v řízení před soudem prvního stupně provedeny k důkazu, nesprávně posouzení otázky předání a převzetí díla. Jako zcela nesprávný označil závěr soudu prvního stupně o absenci důkazů o tom, že žalobci vady vytkl (v řízení přitom byl mezi účastníky spor o tom, zda se o vady jedná či nikoliv). Jeho hlavní odvolací námitka však směřovala proti posouzení uplatněné námitky promlčení. Vytýkal soudu, že ji neposoudil správně, že odůvodnění rozsudku je v této části rozporné a bez úvah. Při stanovení rozhodného dne, kterým je podle žalovaného den poskytnutí plnění modifikovaný o smluvně sjednanou dobu splatnosti, se soud odchýlil od ustálené judikatury (např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2021, sp. zn. 22 Cdo 3169/2020, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 11. 2013, sp. zn. 33 Cdo 2225/2012 a další). Navrhl, aby odvolací soud odvoláním napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
8. Žalobce ve vyjádření k odvolání navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. K předání a převzetí díla mohlo podle jeho názoru dojít až při splnění všech povinností ze smlouvy a jejích dodatků. Dílo bylo žalovaným převzato konkludentně. Námitku, že měl žalobce právo na zaplacení uplatnit dříve měl žalovaný podle žalobce uplatnit před koncentrací řízení – žalobce svoji námitku promlčení však uplatnil až v závěrečném návrhu, tj. poté, co byli účastníci poučeni o koncentraci řízení a kdy bylo skončeno dokazování. Plně se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně o aplikaci § 6 a § 8 o. z.
9. Krajský soud v Brně jako soud odvolací (§ 10 o. s. ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno k tomu oprávněným subjektem (§ 201 o. s. ř.), že směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je přípustné (§ 201, § 202 o. s. ř.), a že bylo podáno včas (§ 204 o. s. ř.), přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně a dospěl k závěru, že rozhodnutí není správné, zejména v otázce posouzení důvodnosti námitky promlčení.
10. Při prvním jednání se odvolací soud zaměřil na otázku právního posouzení jednání účastníků soudem prvního stupně, dále se zabýval otázkou včasnosti uplatnění námitky promlčení žalovaným, jakož i její důvodností.
11. Odvolací soud zopakoval dokazování (§ 213 odst. 1 a 2 o. s. ř.) objednávkou č. XXXXX ze dne 15. 3. 2017, opravenou objednávkou č. XXXXX ze dne 12. 4. 2017, objednávkou č. XXXXX – dodatek č. 1 ze dne 2. 6. 2017, objednávkou č. XXXXX – dodatek č. 2 ze dne 16. 6. 2017, objednávkou č. XXXXX – dodatek č. 3 ze dne 17. 7. 2017, fakturou č. XXXXX ze dne 14. 9. 2017, Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

emailem Ing. O. odeslaným dne 26. 6. 2017 v 18:18, emailovou reakcí žalobce ze dne 27. 6. 2017 (v 10:42) a emailovou odpovědí Ing. O. odeslanou téhož dne v 11:12. V souvislosti se všemi těmito důkazy se odvolací soud ztotožnil se skutkovými zjištěními učiněnými soudem prvního stupně a pro stručnost na ně odkazuje (odstavce 4 až 7 odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně). Z emailové odpovědi Ing. O. žalobci odeslané dne 27. 6. 2017 v 11:12 hodin pak odvolací soud nad rámec skutkových zjištění učiněných soudem prvního stupně zjistil, že tato zpráva obsahuje požadavek na dodání kompletního díla včetně namontovaných klik a stržení fólií, a dále požadavek na opravu poškozeného panelu (do 29. 6. 2017), jakož i upozornění, že dílo není protokolárně převzato/předáno a že jedinou oprávněnou osobou k převzetí je Ing. XXXXX. K objednávkě č. XXXXX – dodatek č. 2 ze dne 16. 6. 2017 doplňuje odvolací soud skutkové zjištění v tom směru, že u termínu dodání „do 20. 6. 2017“ je dále uvedena poznámka „vyzvedne p. J.“. K objednávkě č. XXXXX – dodatek č. 3 ze dne 17. 7. 2017 doplňuje odvolací soud skutkové zjištění v tom směru, že u termínu dodání „19. 7. 2017“ je dále uvedena poznámka „osobní převzetí“.

12. V souvislosti se žalobcem zpochybňovanými obchodními podmínkami žalovaného zopakoval odvolací soud dokazování obchodními podmínkami společnosti XXXXX a. s. pro subdodavatele č. XXXXX ze dne 1. 4. 2015, vytištěnými printscreeny obrazovky předloženými žalobcem ke zpochybnění textu obchodních podmínek předložených žalovaným, obsahem webové stránky žalovaného se soubory ke stažení pro dodavatele (<https://www.XXXXXX.cz/soubory-ke-stazeni-pro-dodavatele>) a obsahem obchodních podmínek žalovaného k datu 25. 10. 2017 získaných z adresy:
<https://web.archive.org/web/20171025081747/http://www.XXXXXX.cz/images/stories/Soubory-pro-dodavatele/VSOP-2015-1-AS.pdf>
 Z těchto důkazů však vzhledem k následnému posouzení věci odvolací soud nečinil žádná skutková zjištění.
13. Podle § 2079 odst. 1 o. z., *kupní smlouvou se prodávající zavazuje, že kupujícímu odevzdá věc, která je předmětem koupě, a umožní mu nabytí vlastnické právo k ní, a kupující se zavazuje, že věc převezme a zaplatí prodávajícímu kupní cenu.*
14. Podle § 2086 odst. 1 o. z., *smlouva o dodání věci, která má být teprve vyrobena, se posoudí jako kupní smlouva, ledaže se ten, komu má být věc dodána, zavázal předat druhé straně podstatnou část tobo, čeho je k vyrobění věci zapotřebí.*
15. Podle § 2586 odst. 1 o. z., *smlouvou o dílo se zhotovitel zavazuje provést na svůj náklad a nebezpečí pro objednatel dílo a objednatel se zavazuje dílo převzít a zaplatit cenu.*
16. Podle § 2587 o. z., *dílem se rozumí zhotovení určité věci, nespádá-li pod kupní smlouvu, a dále údržba, oprava nebo úprava věci, nebo činnost s jiným výsledkem. Dílem se rozumí vždy zhotovení, údržba, oprava nebo úprava stavby nebo její části.*
17. Po zopakovaném dokazování dospěl odvolací soud k závěru, že nelze souhlasit s hodnocením provedeným soudem prvního stupně, že jednotlivé dodávky žalobce žalovanému spadají pod jednu smlouvu (o dílo) – že se jedná o jeden závazkový vztah. „Dodatky“ č. 1 až 3 totiž byly uzavírány teprve poté, co žalobce, alespoň podle svého tvrzení, své povinnosti z původní smlouvy o dílo splnil. Navíc, plnění podle dodatku č. 2 a č. 3 je vzhledem k poznámkám o způsobu převzetí při dodání nutno po právní stránce podřadit pod smlouvu kupní (§ 2079, § 2085 odst. 1 a § 2086 o. z.) – z dodatků č. 2 a 3 nevyplývá, že by součástí dodávky byla i montáž (na stavbě). I kdyby však bylo na jednotlivé dodávky pohlíženo jako na založené jednou smlouvou, jednalo by se o dílčí plnění se samostatnými termíny plnění a samostatně sjednanou cenou.
18. Pokud jde o otázku včasnosti uplatnění námitky promlčení (žalovaným uplatněna v rámci přednesu závěrečného návrhu při jednání soudu dne 17. 2. 2022). V průběhu řízení před soudem Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

prvního stupně proběhla celkem čtyři jednání, a to dne 17. 6. 2021, dne 11. 11. 2021, dne 31. 1. 2022 a dne 17. 2. 2022. Dne 28. 2. 2022 soud prvního stupně ve věci pouze vyhlásil rozsudek. V průběhu jednání konaného dne 17. 6. 2021 sice soud prvního stupně poskytl účastníkům poučení podle § 119a o. s. ř., nicméně jednání za účelem provedení listinných důkazů a případně výsledku svědků či jednatele žalobce odročil na další termín. Před tímto odročením ještě uložil oběma účastníkům, aby do 15. 7. 2021 označili případné další návrhy na doplnění dokazování. Při dalším jednání, které proběhlo dne 11. 11. 2021, soud provedl listinné důkazy a jednání za účelem výsledku jednatele žalobce a svědků opět odročil. Při třetím jednání konaném dne 31. 1. 2022 soud vyslechl svědky (P. V. a R. S.) a jednatele žalobce, poté účastníky opět poučil podle § 119a o. s. ř. Na poučení reagoval žalobce dalšími návrhy na provedení dokazování a soud jednání za účelem provedení zbylých důkazů opět odročil. Při jednání konaném dne 17. 2. 2022 soud doplnil dokazování o dosud neprovedené listinné důkazy, žalovaný učinil nesporným, že vše, co si u žalobce objednal mu bylo dodáno – trval však na tom, že dodávka byla vadná. Po poučení soudem podle § 119a o. s. ř. účastníci přednesli závěrečné návrhy (žalovaný v jeho rámci uplatnil námitku promlčení).

19. Podle názoru odvolacího soudu nebyly v rámci žádného z prvních tří jednání před soudem prvního stupně splněny podmínky pro zákonnou koncentraci řízení podle § 118b o. s. ř. (koncentrace řízení ke konci prvního jednání). Aby totiž bylo možno hovořit o „konci prvního jednání“, musel by soud učinit alespoň všechny úkony, které jsou mu pro jednání předepsány § 118 odst. 1 a 2 o. s. ř. (srov. rozsudek velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 4. 9. 2013, sp. zn. 31 Cdo 4616/2010, uveřejněn pod č. 98/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, dostupné na www.nsoud.cz). K tomu však nedošlo. Žalovanému tak v uplatnění námitky promlčení zákonná koncentrace řízení nebránila.
20. Bylo tedy namístě, aby se soud prvního stupně námitkou promlčení zabýval, což také učinil. Podle názoru odvolacího soudu však nestanovil dobře počátek běhu promlčecí lhůty, jestliže bez dalšího vycházel z data splatnosti uvedeného na faktuře žalobce.
21. Podle § 609 o. z., *nebylo-li právo vykonáno v promlčecí lhůtě, promlčí se a dlužník není povinen plnit. Plnil-li však dlužník po uplynutí promlčecí lhůty, nemůže požadovat vrácení toho, co plnil.*
22. Podle § 619 odst. 1 o. z., *jedná-li se o právo vymahatelné u orgánu veřejné moci, počne promlčecí lhůta běžet ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé. Podle odstavce druhého téhož ustanovení, právo může být uplatněno poprvé, pokud se oprávněná osoba dozvěděla o okolnostech rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla.*
23. Podle § 629 odst. 1 o. z., *promlčecí lhůta trvá tři roky. Podle odstavce druhého téhož ustanovení, majetkové právo se promlčí nejpozději uplynutím deseti let ode dne, kdy dospělo, ledaže zákon zvlášť stanoví jinou promlčecí lhůtu.*
24. Podle § 1958 odst. 1 o. z., *je-li čas plnění přesně ujednán nebo jinak stanoven, je dlužník povinen plnit i bez vyzvání věřitele. Podle odstavce druhého téhož ustanovení, neujednají-li strany, kdy má dlužník splnit dluh, může věřitel požadovat plnění ihned a dlužník je poté povinen splnit bez zbytečného odkladu.*
25. Při posuzování počátku běhu (subjektivní) promlčecí lhůty vycházel odvolací soud ze závěrů uvedených v rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2023, sp. zn. 31 Cdo 3125/2022. Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že žalovaný byl povinen plnit na základě výzvy věřitele (faktury se splatností 30 dnů) – tzn. jedná se o situaci podle § 1958 odst. 2 o. z. (určení doby splnění dluhu je ponecháno na vůli věřitele).
26. Žalobce od počátku tvrdil, že své povinnosti vůči žalovanému splnil řádně a včas, konkrétně tedy z provedeného dokazování vyplývá:

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

- a) pro plnění žalobce podle objednávky ze dne 15. 3. 2017, opravené dne 12. 4. 2017, kterou je po právní stránce nutno podřadit pod smlouvu o dílo, byl stanoven termín 15. 5. 2017; žalobce tvrdil, že splnil před tímto termínem dne 14. 5. 2017;
 - b) pro plnění žalobce podle objednávky ze dne 2. 6. 2017, kterou je po právní stránce nutno podřadit pod smlouvu o dílo, byl stanoven termín 7. 6. 2017;
 - c) pro plnění žalobce podle objednávky ze dne 16. 6. 2017, kterou je po právní stránce nutno podřadit pod kupní smlouvu, byl stanoven termín do 20. 6. 2017 s poznámkou „vzvedne p. JJ.“;
 - d) pro plnění žalobce podle objednávky ze dne 17. 7. 2017, kterou je po právní stránce nutno podřadit pod kupní smlouvu, byl stanoven termín 19. 7. 2017 s poznámkou „osobní převzetí“.
27. Pokud jde o plnění žalobce z kupních smluv [plnění pod písm. c) a d) předchozího odstavce], kdy žalobce tvrdil, že plnění poskytl řádně a včas a kdy žalovaný potvrdil, že bylo žalobcem plněno, vycházel odvolací soud při stanovení počátku běhu subjektivní promlčecí lhůty ze sjednaných termínů plnění, tj. promlčecí lhůta počala v případě pod písm. c) běžet od 21. 6. 2017 a v případě pod písm. d) od 20. 7. 2017. Uplatnil-li žalobce právo na zaplacení ceny dodaného zboží žalobou doručenou soudu dne 13. 10. 2020, učinil tak až po uplynutí tříleté promlčecí lhůty.
28. Pokud jde o plnění v rámci smluv o dílo [plnění pod písm. a) a b) odstavce 26 odůvodnění]. Z emailové korespondence účastníků datované dne 26. 6. 2017 a 27. 6. 2017 vyplývá, že žalovaný požadoval dodání kompletního díla, tj. včetně prací, o kterých žalobce jednal se stavbyvedoucím p. N., v termínu do 29. 6. 2017. Žalobce přitom tvrdil, že i tento požadavek žalovaného splnil, přesto žalovaný odmítl dílo bezdůvodně převzít. Pokud by se v řízení prokázalo, že žalovaný skutečně odmítl dílo/díla bezdůvodně převzít, počala by v těchto případech promlčecí lhůta běžet od 30. 6. 2017. Uplatnil-li žalobce právo na zaplacení ceny díla žalobou doručenou soudu dne 13. 10. 2020, učinil tak i v těchto případech až po uplynutí tříleté promlčecí lhůty. Jen pro úplnost odvolací soud dodává, že v případě, že by odmítnutí žalovaného převzít díla bylo oprávněné, nebylo by možno o právu žalobce na zaplacení jejich ceny uvažovat z důvodu předčasnosti žaloby.
29. Žalobce závěru odvolacího soudu, že žalovaným vznesenou námitku promlčení shledává důvodnou, nejprve odporoval tím, že uplatnění námitky promlčení žalovaným za situace, kdy žalobce veškerá svá smluvní plnění splnil, je v rozporu s dobrými mravy a poctivým obchodním stykem.
30. Na výzvu odvolacího soudu, aby tuto svoji námitku s ohledem na ustálenou judikaturu k otázce týkající se uplatnění námitky promlčení v rozporu s dobrými mravy rozvedl, žalobce doplnil, že ze strany žalovaného se jedná o zneužití práva, když v průběhu řízení před soudem prvního stupně rozporoval splatnost faktury (žalovaný namítal, že nastala až 18. 10. 2017 a že tedy nemůže být v prodlení od 16. 10. 2017, jak původně v žalobě požadoval žalobce) a že s ohledem na změnu ustálené judikatury, ke které došlo rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 3125/2022 by bylo namíste uplatnění korektivu dobrých mravů v zájmu zachování právní jistoty. Dále pak už jen ocitoval pasáže z nálezů Ústavního soudu ze dne 1. 6. 2021, sp. zn. III. ÚS 3358/20, rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 2. 2020, sp. zn. 32 Cdo 812/2018 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2015, sp. zn. 25 Cdo 3319/2013.
31. Podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu dobrým mravům zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, neboť institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonným, a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se podle zákona promlčuje. Uplatnění námitky promlčení se přiči dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy je výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by v konkrétní situaci zánik nároku Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti přitom musí být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odeprání práva uplatnit námitku promlčení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 8. 2002, sp. zn. 25 Cdo 1839/2000, uveřejněný pod č. 59/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 3. 2001, sp. zn. 25 Cdo 2895/99, uveřejněný pod č. 5/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní, rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 17. 3. 2014, sp. zn. 28 Cdo 4180/2013, ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. 28 Cdo 1729/2014, ze dne 1. 6. 2016, sp. zn. 23 ICdo 19/2015, ze dne 21. 1. 2016, sp. zn. 33 Cdo 2244/2015, a ze dne 20. 10. 2016, sp. zn. 33 Cdo 3543/2016, dále usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4112/2010, ze dne 21. 4. 2010, sp. zn. 21 Cdo 740/2009, a nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 9. 2005, sp. zn. I. ÚS 643/04, ze dne 15. 1. 1997, sp. zn. II. ÚS 309/95, ze dne 3. 6. 2008, sp. zn. IV. ÚS 581/06, ze dne 21. 6. 2011, sp. zn. I. ÚS 548/11, ze dne 16. 9. 2010, sp. zn. IV. ÚS 262/10, a ze dne 1. 6. 2021, sp. zn. III. ÚS 3358/20).

32. Podle žalobce je nutno spatřovat zneužití práva žalovaným v tom, že vznášel námitky proti žalobcem tvrzené splatnosti uvedené ve faktuře č. XXXXX ze dne 14. 9. 2017. Jak však bylo vysvětleno výše, ve faktuře č. XXXXX uvedená splatnost na počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty vliv nemá. V této skutečnosti tedy zneužití práva žalovaným shledat nelze. Neobstojí ani argument žalobce, kterým poukazuje na zachování právní jistoty s ohledem na změnu ustálené judikatury rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 3125/2022, a to zejména z toho důvodu, že se o změnu ustálené judikatury v podstatě nejedná (viz bod 46 odůvodnění poukazovaného rozsudku Nejvyššího soudu).
33. Ač sám žalobce ve svém doplnění citoval podstatnou část z nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 6. 2021, sp. zn. III. ÚS 3358/20, neuvedl přes výzvu odvolacího soudu ničeho k tomu, v čem by měla spočívat okolnost, že marné uplynutí promlčecí lhůty nezavinil. V této souvislosti odvolací soud poukazuje na to, že i při způsobu, jakým k otázce počátku běhu promlčecí doby přistupoval soud prvního stupně (stanovil, že posledním dnem promlčecí lhůty je 15. 10. 2020), je zcela zjevné, že žalobce žalobu dne 13. 10. 2020 podal tzv. na poslední chvíli. K tomu, proč s podáním žaloby tak dlouho otálel, však neuvedl ničeho. V posuzovaném případě se tak z ničeho nepodává, v čem by uplatnění námitky promlčení žalovaným mělo být tak flagrantním zneužitím práva, aby bylo možno konstatovat, že odporuje dobrým mravům.
34. Závěru odvolacího soudu o promlčení žalobou uplatněných práv žalobce dále odporoval tím, že z důvodu mimosoudního jednání účastníků došlo ke stavení běhu promlčecí lhůty. Tato jednání měla probíhat nejméně od září 2020 do jara 2021. K prokázání tohoto svého tvrzení navrhol doplnit dokazování o čestné prohlášení pana P. K. datované dne 10. 1. 2022 a žalovaným vypracovaným návrhem dohody o narovnání (obojí předloženo již v řízení před soudem prvního stupně).
35. Podle § 647 o. z., *v případě uzavření dohody o mimosoudním jednání věřitele a dlužníka o právu nebo o okolnosti, která právo zakládá, počne promlčecí lhůta běžet poté, co věřitel nebo dlužník výslovně odmítne v takovém jednání pokračovat; počala-li promlčecí lhůta běžet již dříve, po dobu jednání neběží.*
36. Odvolací soud obě tyto žalobcem navržené listiny k důkazu provedl, z jejich obsahu však žádným způsobem nevyplynulo, kdy konkrétně měla jednání mezi p. K. (měl jednat z pověření jednatele žalobce S. R.) a předsedou představenstva žalovaného S. XXXXXm ohledně zaplacení ceny díla (v jejichž rámci mělo dojít k předání žalovaným vypracovaného, ale pro žalobce neakceptovatelného, návrhu dohody o narovnání) probíhat. Žalobcovo tvrzení o tom, že probíhala nejméně od září 2020 do jara 2021 tak těmito důkazy prokázáno nebylo (o tom byl žalobce odvolacím soudem při jednání poučen).

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

37. Navíc, pokud by taková jednání skutečně měla probíhat od září 2020, pak na stavení běhu promlčecí lhůty již vliv mít nemohla, neboť byla zahájena až po jejím marném uplynutí v červnu, resp. červenci 2020.
38. Poté, co byl žalobce při jednání odvolacím soudem seznámen se závěrem uvedeným v předchozím odstavci, sdělil, že se při uvedení skutkových tvrzení k otázce stavení běhu promlčecí lhůty spletl v psaní, protože ta jednání určitě neprobíhala po podání žaloby. Uvedl, že to bylo tak dva roky před podáním žaloby, tj. od září 2017 do jara 2018 (později při jednání uváděl, že do léta 2018). Stanovit přesněji období, kdy měla jednání probíhat, schopen nebyl. K dotazu soudu, co bylo obsahem těchto jednání, uvedl pouze, že pokus o mimosoudní vyřešení zaplacení pohledávek. Na přímý dotaz soudu nebyl schopen časově ukotvit, kdy mělo ze strany žalovaného dojít k předložení návrhu dohody o narovnání.
39. Žalovaný k dotazu soudu nepotvrdil, že by mezi účastníky probíhala nějaká jednání, v jejichž důsledku by mohlo dojít ke stavení promlčecí lhůty.
40. Žalobce byl při jednání odvolacím soudem vyzván a poučen (§ 118a odst. 1 a 3 o. s. ř.) k doplnění skutkových tvrzení (a označení důkazů k jejich prokázání) o tom, kdo s kým, kdy přesně a konkrétně o čem jednal, a to tak, aby byl soud schopen posoudit, zda mezi účastníky došlo k dohodě ve smyslu § 647 o. z. (vůle obou účastníků jednat). Žalobce požádal soud o poskytnutí lhůty k doplnění, čemuž dovolací soud nakonec vyhověl jen krátkým přerušením jednání s poukazem na to, že otázku stavení běhu promlčecí lhůty do řízení nově vnesl právě žalobce. Žalobce poté uvedl, že jednání probíhala od února 2018 do října nebo listopadu 2018. Jednání se měl účastnit pan B. V. (majitel stavební společnosti XXXXX), který však již nežije, dále S.R.(převážně telefonicky), jednatel žalobce J. R. a pan P.K., který byl na té poslední schůzce (někdy v říjnu nebo listopadu 2018 – přesnější datum nebyl schopen uvést), na níž byl žalovaným předložen návrh dohody o narovnání. K prokázání těchto svých tvrzení navrhl provést výslech S. R., J. R. a P. K. Poukazoval rovněž na k důkazu již provedené čestné prohlášení p. K. a návrh dohody o narovnání.
41. Žalovaný v souvislosti s doplněním skutkových tvrzení žalobce poukazoval na to, že dosud žalobce tvrdil, že žalovaný nejevil žádnou ochotu ani jednat, ani se setkat. Nová tvrzení žalobce označil za účelová.
42. Vzhledem k nekonkrétním a několikrát měněným skutkovým tvrzením žalobce k otázce stavení běhu promlčecí lhůty, vyhodnotil odvolací soud snahu žalobce v tomto směru jako nedůvodné protahování sporu a zamítl proto jeho návrh na doplnění dokazování výslechem S. R., J. R. a P. K., když nelze prokazovat nedostatečná (nedostatečně konkrétní) skutková tvrzení.
43. Pro úplnost nutno dodat, že žalobce po poučení odvolacím soudem o tom, že na posouzení důvodnost námitky promlčení má jiný názor než soud prvního stupně, ve svém doplnění skutkových tvrzení, které bylo odvolacímu soudu doručeno dne 20. 12. 2023, uvedl, že podle jeho názoru byla poslední hmotněprávní podmínka pro vznik jeho práva na zaplacení ceny díla splněna až dnem, kdy byl žalovanému doručen email žalobce ze dne 2. 10. 2017 (žalobce jím žalovanému zaslal požadovaný certifikát k dodaným oknům) a navrhl o tento email doplnit dokazování. Podle názoru odvolacího soudu se jedná o nepřípustnou novotu v odvolacím řízení, k níž nelze přihlížet ani za situace, kdy má odvolací soud od soudu prvního stupně odlišný názor na důvodnost žalovaným vznesené námitky promlčení. Neboť skutkově soud prvního stupně jasně uzavřel, že žalobce svoje smluvní povinnosti splnil ještě v době před vystavením faktury č. 170100696 dne 14. 9. 2017. K provedení tohoto až v odvolacím řízení navrženého důkazu proto odvolací soud nepřistoupil. Dále je nutno dodat, že žalobce v průběhu řízení před soudem prvního stupně ve vztahu k příslušným certifikátům (měly být obsahem emailové komunikace ze dne 2. 10. 2017) tvrdil, že je žalovanému dodal ještě před zahájením plnění ze smlouvy.

44. Vzhledem ke všemu výše uvedenému proto odvolací soud podle § 220 odst. 1 o. s. ř. změnil odvoláním žalovaného napadený I. výrok rozsudku soudu prvního stupně tak, že žalobu z důvodu promlčení uplatněného práva zamítl.
45. Podle § 224 odst. 1 a 2 o. s. ř. rozhodoval odvolací soud nově o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně. Žalovaný byl v řízení z procesního hlediska zcela úspěšný (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), má proto právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení před soudem prvního stupně, které jsou představovány:
- i) odměnou za zastupování advokátem v rozsahu sedmi úkonů právní služby po 10 220 Kč (převzetí věci, vyjádření k žalobě, replika doručená soudu 29. 1. 2021, 4x účast na jednáních soudu dne 17. 6. 2021, 11. 11. 2021, 31. 1. 2022 a 17. 2. 2022; tarifní hodnota 471 485 Kč) podle § 7 a § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění;
 - ii) sedmi režijními paušály k těmto úkonům po 300 Kč podle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.;
 - iii) vše podle § 137 odst. 1 a 3 o. s. ř. navýšeno o 21% DPH ve výši 15 464,40 Kč; celkem tedy 89 104,40 Kč (II. výrok tohoto rozsudku).
46. Odvolací soud dále nově rozhodoval i o náhradě nákladů řízení státu (§ 148 odst. 1 o. s. ř.), kdy v řízení zcela neúspěšnému žalobci uložil povinnost k jejich náhradě ve výši 3 019 Kč, která odpovídá svědečnému vyplacenému svědkům P. V. podle usnesení čj. 263 C 36/2020-138 ve výši 999 Kč a R. S. podle usnesení čj. 263 C 36/2020-139 ve výši 2 020 Kč (III. výrok tohoto rozsudku).
47. V odvolacím řízení byl z procesního hlediska rovněž zcela úspěšný žalovaný, má proto podle § 224 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 142 odst. 1 o. s. ř. právo i na náhradu všech účelně vynaložených nákladů odvolacího řízení, které jsou představovány:
- i) soudním poplatkem za odvolání ve výši 23 575 Kč;
 - ii) odměnou za zastupování advokátem v rozsahu čtyř úkonů právní služby po 10 220 Kč (podání odvolání, vyjádření doručené soudu dne 8. 1. 2024 a 2x účast na jednání soudu; tarifní hodnota 471 485 Kč) podle § 7 a § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění;
 - iii) čtyřmi režijními paušály k těmto úkonům po 300 Kč podle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.;
 - iv) s výjimkou soudního poplatku vše podle § 137 odst. 1 a 3 o. s. ř. navýšeno o 21% DPH ve výši 8 836,80 Kč; celkem tedy 74 491,80 Kč (IV. výrok tohoto rozsudku).
48. Všechny výše uvedené náklady odvolací soud shledává účelnými pro uplatňování či bránění práva v řízení zcela úspěšným žalovaným a co do výše i úměrnými k žalobou vymáhané částce. Současně neshledal žádné podmínky, pro které by bylo možno přistoupit k aplikaci § 150 o. s. ř.
49. Pro úplnost nutno dodat, že účelným odvolací soud neshledal žalovaným uplatněný náklad spočívající v odměně za zastoupení advokátem a souvisejícím režijním paušálem v souvislosti s úkonem – doplnění vyjádření žalovaného, které bylo soudu doručeno dne 15. 1. 2024, neboť nebyl žádný logický důvod pro to, aby argumenty v tomto podání uvedené nebyly uvedeny již ve vyjádření, které bylo odvolacímu soudu doručeno dne 8. 1. 2024.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze do dvou měsíců od jeho doručení podat dovolání k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu prvního stupně; takové dovolání je však přípustné pouze tehdy, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.

která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená otázka posouzena jinak.

Proti výrokům týkajícím se náhrady nákladů řízení není dovolání přípustné.

Brno 1. února 2024

Mgr. Zora Komancová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Říhová.